

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
„Проф. д-р Параскев Стоянов“

Ул. „Марин Дринов“ 55, Варна 9002, България
Тел.: 052/ 65 00 57, Факс: 052/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY - VARNA
„Prof. Dr. Paraskev Stoyanov“

55, Marin Drinov Str., 9002 Varna, Bulgaria
Tel.: +359 52/ 65 00 57, Fax: + 359 52/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Михаел Емилов Цалта-Младенов, д.м.

Доцент към катедра „Нервни болести и невронауки“, Факултет Медицина,

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна.

Член на Научно жури, определено със заповед Р-109-476/20.11.2025г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна.

Относно дисертационен труд

на д-р Паола Николай Куличева

на тема: „Предиктивни фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен
инсулт в млада и средна възраст“

за присъждане на образователно-научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и докторска програма „Неврология“.

Научен ръководител: Доц. д-р Дарина Кирилова Георгиева- Христова, д.м.

На основание Заповед Р-109-476/20.11.2025г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна и с решение на Научното жури на основание Протокол №1/02.12.2025г съм определен да изготвя становище (на български и английски език) за дисертационен труд на тема „Предиктивни фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст“.

Становището е изготвено според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна

Етапите на докторантурата са спазени. Налице е промяна на темата на дисертационния труд съобразно заповед Р-109-211/27.03.2023 на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна, от „Проследяване на преживяемостта на пациенти с епилептични пристъпи след мозъчен инсулт“ на „Предиктивни фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст“. Няма промяна на научния ръководител. Кандидатката е представила всички необходими документи и материали според изискванията на процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ съгласно изискванията на Правилника на МУ-Варна.

I. Кратки биографични и професионални данни за кандидата:

Д-р Паола Николай Куличева придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Медицина“ в Медицински университет „проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна през 2017г. През 2023г кандидатката е придобила специалност по „Нервни болести“.

Д-р Паола Николай Куличева стартира професионалната си кариера през мес.10.2017г в Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) – Варна. От мес.04.2018г работи като лекар в спешен педиатричен кабинет към МБАЛ „Св. Анна“- Варна. От мес. 09.2018г и до настоящия момент работи като лекар в Отделение за интензивно лечение на нервните болести към Втора клиника по нервни болести на УМБАЛ „Св. Марина“ Варна.

Ежегодно участва в национални и международни научни форуми. Преминала е обучение във ВСД по ултразвукова диагностика на нервната система (мес.07.2023г)

Член е на професионални и научни организации сред които: Българския лекарски съюз; Българското дружество по неврология.

II. Актуалност на темата:

Исхемичният мозъчен инсулт представлява една от водещите причини за смъртност и трайна инвалидизация в глобален мащаб и национален план. През последните десетилетия се отчита тенденция към увеличаване на честотата на заболяването сред пациенти в млада и средна възраст – популация с висока социална и икономическа активност. Последиците от мозъчния инсулт в тази възрастова група водят не само до инвалидизация и смъртност, но и до тежки социално-икономически и обществени последици.

Клиничният ход и прогнозата при настъпил исхемичен мозъчен инсулт при тази възрастова група се характеризират със значителна хетерогенност и често се различават значително от тези при по-възрастните пациенти. Това се дължи на специфичните етиологични механизми, различния рисков профил, както и на по-високия относителен дял на по-рядко документираните и нетрадиционните рискови фактори.

Въпреки нарастващия научен интерес, наличните данни относно независимите предиктори за смъртен изход при млади и средновъзрастни пациенти с исхемичен мозъчен инсулт остават ограничени и често противоречиви.

В нашата страна към момента на провеждането на научната разработка няма друг научен труд, насочен към обстойното изследване на различни предиктивни фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст. Настоящата дисертация разглежда задълбочено този проблем и предлага методологичен анализ, който допринася за разширяване на научните познания в тази област.

Поради всички тези причини избраната тема на дисертационния труд е актуална, иновативна, с изключително значение за науката и клиничната работа.

III. Характеристика, обем и структура на дисертационния труд:

Дисертационния труд на д-р Паола Николай Куличева е разработен на 174 страници и съдържа 46 фигури и 41 таблици. Написан е на български език и демонстрира отлично владение на тясно специализирана терминология. Оформени са следните основни раздели:

1. Литературен обзор (42стр.):

Литературният обзор е много добре структуриран, с оформяне на общо 8 раздела в които са разгледани множество аспекти на посочената тема включително етиологична класификация на исхемичния мозъчен инсулт, рискови фактори – модифицируеми и немодифицируеми, по-рядко документираните рискови фактори, характерни за млада и средна възраст, скали за оценка – клинични и рентгенографски, както и задълбочен обзор на клинични, лабораторни и невроизобразяващи прогностични маркери за летален изход. Основен акцент на литературния обзор са рисковите фактори и тяхната предиктивна

стойност за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст.

Докторантката е използвала съвременни международни и национални научни източници и демонстрира отлична теоретична подготовка и познания по темата.

2. Цел и задачи и работни хипотези (1 стр.)

Задълбоченият и аналитичен преглед на съвременната научна литература, както и отличното познаване на разглежданата проблематика, са в основата на ясното и коректно формулиране на научната цел на дисертационния труд – да се идентифицират и анализират клиничните, лабораторните и невроизобразяващите предиктивни фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст.

С оглед постигането на поставената цел са формулирани осем конкретни научни задачи, които са логически обосновани, взаимно допълващи се и напълно съответстват на целта на изследването. Те са ясно и логично дефинирани въз основа на наличните литературни данни и резултатите от предходни.

3. Материал и методи (4 стр.)

За изпълнение на поставените цел и задачи на настоящия дисертационен труд е проведено клинично, обсервационно, ретроспективно изследване сред пациенти с остър исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст.

Проучването обхваща общо 168 пациенти, разделени в две основни групи – целева група, включваща 67 пациенти на възраст между 18 и 59 години с настъпил летален изход по време на хоспитализацията, и контролна група от 101 пациенти в същата възрастова група, преживели исхемичен мозъчен инсулт.

Критериите за включване и изключване на участниците в проучването и използваните методи за изпълнение на поставените задачи и научна цел са представени ясно и недвусмислено от докторантката.

В изследването са приложени утвърдени клинични и оценъчни скали, за оценка на тежестта на инсулта и нивото на съзнание, както и образни и лабораторни показатели с доказана прогностична стойност.

Работата по дисертационния труд е извършена изцяло по правилата на добрата научна практика, след получено разрешение от Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ) към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна (решение №133/22.06.2023г.).

Описаните статистически методи са избрани подходящо и съобразени с целите и дизайна на изследването, като включват методи на описателната статистика, графични методи за визуализация на резултатите, еднофакторни аналитични подходи за оценка на асоциациите между отделните променливи и леталния изход, както и многофакторен логистичен регресионен анализ за идентифициране на независимите предиктори за смъртен изход. Разработването и прилагането на предиктивни статистически модели

допълнително повишава информативната стойност и клинико-приложната значимост на получените резултати.

Избраните и приложени статистически методи позволяват достоверна обработка на получените данни.

4. Собствени резултати (59 стр.)

В този раздел д-р Паола Николай Куличева представя подробно и последователно резултатите от проведеното изследване, като демонстрира пълно и успешно изпълнение на всички поставени задачи, пряко свързани с основната цел на дисертационния труд. Представените резултати са напълно достатъчни по обем и съдържание и позволяват аргументирано формулиране на изводи относно предиктивните фактори за смъртен изход при пациенти с исхемичен мозъчен инсулт в млада и средна възраст.

Резултатите са систематизирани логично и последователно, като са онагледени с голям брой таблици и фигури, съпроводени с ясно описание. Изборът на визуализации е правилен и съответен на коректно приложените статистически методи за анализ на събраните данни.

Резултатите са систематизирани и разпределени в 6 подраздела:

- Характеристика на изследваната популация;
- Анализ на немодифицируемите и модифицируемите рискови фактори и тяхната асоциация с леталния изход;
- Оценка на тежестта на неврологичния дефицит (NIHSS) и нивото на съзнание (GCS) и тяхната асоциация с леталния изход;
- Анализ на други клинични показатели, невроизобразяващите находки и лабораторните маркери като потенциални прогностични фактори;
- Оценка на етиологичните подтипове на исхемичния мозъчен инсулт съгласно TOAST класификацията;
- Еднофакторен и многофакторен логистичен регресионен анализ, въз основа на който са изградени предиктивни модели.

5. Обсъждане (26 стр.)

В този раздел на дисертационния труд д-р Паола Куличева Николай отново демонстрира отличното познаване на световната научна литература по разглеждания проблем. Получените резултати са интерпретирани критично и аргументирано, като са съпоставени с данни от големи международни проучвания, метаанализи и данните от различни национални регистри.

Обсъждането обхваща в цялост ролята на немодифицируемите и модифицируемите рискови фактори, клиничния статус при постъпване, образните и лабораторните показатели, както и етиологичните подтипове на исхемичния инсулт за прогнозата при

пациенти в млада и средна възраст. Особено ценен е анализът на по-рядко документираните рискови фактори и тяхното място в прогностичния модел.

Разделът се отличава с логична структура, добро и критично между собствените резултати и съществуващите научни данни, като подчертава клиничната значимост на ранната прогностична оценка и възможностите за оптимизиране на лечебния подход.

6. Изводи и приноси (3 стр.)

Дисертационният труд завършва с формулирането на 6 конкретни извода от проведеното изследване, както и 4 (четири) научни приноса, които логично произтичат от представените резултати.

Научните приноси са добре обособени и могат да бъдат обобщени като приноси с оригинален характер, свързани с изграждането и валидирането на многофакторни предиктивни модели и такива с научно-приложно значение, насочени към подобряване на ранната прогностична оценка и клиничното вземане на решения при тази специфична популация.

7. Използвана литература (22 стр.)

Библиографската справка включва 253 литературни източника – 6 на кирилица и 247 на латиница, а 168 (66%) са публикувани през последните 10 години.

8. Публикации и научни прояви, свързани с дисертационния труд (1 стр.)

Д-р Паола Николай Куличева е представила списък с 2 пълнотекстови публикации, свързани с дисертационния труд – едната от тях е в българско научно списание, където е първи автор, а втората е в международно рецензирано списание, където е втори автор.

Публикуваните в пълен текст статии във връзка с дисертационния труд, отговарят напълно на нормативните изисквания за публикационна активност на докторанта за придобиване на ОНС „Доктор“, посочени в ЗРАСРБ и вътрешния правилник на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

9. Автореферат

Авторефератът е разработен на български и английски език като включва общо 63 страници, съдържа 31 фигури и 26 таблици. Структуриран е съобразно изискванията и съдържанието му напълно съответства на дисертационния труд.

IV. Критични бележки

Нямам критични бележки.

V. Заключение

Представеният за рецензиране дисертационен труд е собствена разработка на авторката, който се характеризира с оригиналност, актуалност, задълбоченост, демонстриране на сериозни познания в научната материя и важен научно-приложен характер.

Д-р Паола Николай Куличева е отличен, специалист-невролог, демонстрираща висока професионална ангажираност и отговорност при работа с пациенти с широк спектър от неврологични заболявания, включително такива, изискващи невроинтензивни грижи. В хода на своята научноизследователска дейност тя е вложила значителен труд, търпение, упоритост и лична отдаденост, което ѝ е позволило успешно да съчетае интензивната клинична практика с разработването и завършването на задълбочен и научно стойностен дисертационен труд.

Поради всичко гореизложено, убедено давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд и предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват положително и присъдят образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Паола Николай Куличева в докторска програма по научна специалност „Неврология“.

09.01.2026

Варна

Изготвил становището:

доц. д-р Михаел Емилов Цалта-Младенов, д.м.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679